

Nr 1746

av herr Andersson i Örebro m. fl.

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 100 med förslag till lag om rätt till ledighet och lön vid deltagande i svenskundervisning för invandrare.

För att underlätta invandrades anpassning är det angeläget att kvalificerad svenskundervisning anordnas. Ett förslag härom bör emellertid icke ha en sådan utformning att invandrarnas situation på arbetsmarknaden försvåras. Vi medger att en förläggning till arbetstid kan erbjuda fördelar med hänsyn till möjligheterna att få stort deltagande och lag franvaro från undervisningen. Enligt vår mening skulle emellertid huvudsaklig undervisning under arbetstid avskräcka från att anställa invandrare. Franvaro under arbetstid medför större kostnader direkt och även indirekt.

Det är angeläget att företagen får möjlighet att planera, förlägga och genomföra utbildningen så att den innebär minsta möjliga hinder för produktionen. Eftersom produktionsbortfall för företagen är mycket kostnadskrävande, kan det i många fall te sig nödvändigt att söka en ersättare för den tid invandraren är på väg till och från sprakkursen samt befinner sig på denna — enbart undervisningen motsvarar 13 procent av effektiv årsarbetstid för en industriarbetare (ca 1 850 timmar). Att anställa ersättare ställer sig ofta mycket dyrt och är i de flesta fall praktiskt taget omöjligt att förverkliga. I stället för ett produktionsbortfall, som alltså kan bli följden vid anställning av en till arbetsmarknaden nykommen utlänning, engageras i stället svensktalande person. Deltagandet i svenskundervisning för invandrare bör således i första hand äga rum på icke arbetstid som betalas sasom arbetstid med de förmåner som därmed är förknippade.

Motsvarande problem kommer i viss utsträckning att beröra de mindre företagen, där franvaro av en person helt kan omöjliggöra företagets drift. I likhet med invandrarutredningen föreslår vi således att företag med högst fyra anställda icke skall beröras av förslaget.

Möjlighet bör ges åt företag som så önskar och som har resurser härför att själva administrera undervisningen i egna lokaler. Härigenom kan ett visst kvalitetskrav på undervisning garanteras samt i många fall restiden för de berörda minimeras. Det förutsätts därvid att företagets utbildning bedrivs i former som godkänns av skolöverstyrelsen.

Eftersom lagen är tvingande och arbetsgivare inom 60 dagar från anställningens början skall bereda arbetstagare möjlighet till ledighet för att påbörja undervisningen kan stora problem uppstå i glesbygd med långa avstånd till platsen för undervisningen. Restiden kan bli lång och

kostnaderna höga. Vi önskar uppmärksamma utskottet på de problem som här kan uppstå.

Likaså önskar vi uppmärksamma utskottet på det förhållandet att flyktingar inte är omnämnda i förslaget och därför inte torde betraktas som invandrare. Vi förutsätter därför att flyktingar inte blir föremål för lagens tillämpning utan liksom hittills utbildas i AMS regi.

Slutligen önskar vi understryka att utbildningen måste ha en godtagbar hög kvalitet. Det är nämligen endast genom en tillräckligt hög kvalitet på utbildningen som de extra kostnader som näringslivet åsamkas kan motiveras.

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen måtte besluta

1. att invandrades deltagande i svenskundervisning i första hand måtte äga rum under icke arbetstid,
2. att företag med högst fyra anställda inte berörs av förslaget,
3. att företag som själva önskar administrera en undervisning och har förutsättningar härför skall ges möjlighet härtill.

Stockholm den 7 november 1972

SVEN G. ANDERSSON (fp)

i Örebro

ARNE ANDERSSON (m)

i Ljung

BENGT BÖRJESSON (c)

i Falköping